

ВГЛНБ

Олена Ключник

УДК 821.161.2

ББК 84.4Укр

K525

Автор передмови – Олег Коцарев

Ілюстрації – Тетяна Закус

Обкладинка – Софія Дзивінська

Фото автора – *Ольга Балинська*

Верстка – Марія Шапіро

Клюшник О.

K525 ВГЛИБ. Видавництво «БукРі», 2017. – 48 ст.

ISBN 978-617-7595-14-3

Найцікавіший з напрямків руху – вглиб. Такі мандрівки захоплюють і відлякують одночасно. Як далеко можна зайти у своїй персональній розвідувальній експедиції у внутрішній, сповнений таємниць світ? І взагалі, чи буде віднайдено шлях назад? Адже іноді глибину не виміряти звичними метрами. Адже деколи в словах сховано значно більше, ніж можна побачити за їхніми літерами. Адже часом в дрібницях – стільки важливості.

Ці поезії – подорожні нотатки до внутрішнього світу, пошук власного голосу, загубленого в побутовій метушні днів, спроба прийняти себе з усіма дивацтвами, неточностями і огріхами, непролазними хащами, темрявою та захованим всередині сонцем.

В Г Л И Б

Клюшник Олена

Перед стрибком вглиб

Одне з головних правил доброї поезії – долати межі й розривати стандарти. Особливе вміння – робити це без шуму та без гучних декларацій, так, що не одразу й помітиш.

Тому сміливо гортайте книжку «Вглиб»: тут цього вистачає.

Взяти хоч би те, що Олена Ключник поєднала в своїх віршах два такі різні методи сучасної української поезії. По-перше, всеохопний метафоризм як спосіб бачення світу, як палітра. По-друге, любовний психологізм як головна тема і провідна мелодія, що в ній сюжети, історії почуттів і стосунків перетворюються ніби на фільм, складений із рентгенівських знімків. Це поєднання у певному сенсі здається мені ще й переплетенням характерних, знакових мотивів і традицій поезії двотисячних і дві тисячі десятих років.

Великий парадокс. Усі ми насправді чудово знайомі з дивовижним драйвом кохання – з багатозначністю й (без)надією його слів, жестів і міміки, відчайдушною нерішучістю дотиків, марними очікуваннями та несподіваними зустрічами, влучними поцілунками у ліву ключицю, розірваними обіймами та нескінченними прощальними пестощами в таксі, на вокзалі, біля вхідних дверей чи в мільйоні інших місць. Ми все це знаємо, але чомусь хочемо про це читати знову, знову й знову. «Вглиб» – чудова нагода реалізувати таке нелогічне і таке людське бажання. Але добре, що любовний драйв урівноважено тут метафоричною задумою, пошуком різних форм і вимірів видимого, відчутого, пережитого. Так, ніби психологія міцно тримає за руку естетику.

Образний, естетичний світ цих віршів, їхня фактура подають чимало цікавинок тим, хто не зупиниться на історіях,

щоденних мелодрамах, а схоче дочитатися глибше. Наприклад, особливий музичний вимір. Музика – і особливий тематичний мотив книжки «Вглиб», і звучання самої поезії. Досить звернути увагу на специфічний акцент на приголосні, притаманний цим віршам. Олена Клюшник рішуче переступає добре відомі нам іще зі школи закони милозвучності – «приголосний – голосний – приголосний – голосний» – і правильно робить, бо вибудовує власну музику. Її добре чути вже в назві.

Або багатозначність образів. Дракони. Небо, що нагадує підкладку. Міста, їхні знаки і настрої. Пори року. Географічні напрямки – у них так легко заблукати героям нашої поетки! Повітря. Вогонь. Гроза. Та інші – всі вони надаються не лише для того, щоб запитатися: «Що хотіла сказати авторка?», а й для того, щоб відчутти красу гри лабіринту сенсів, торкнутися світу символічного. Котрий завжди стоїть – хоч свідомо, хоч несвідомо створений (та й взагалі – чи створений?) – за рядками кожного вдалого вірша.

Біографію Олени Клюшник ви зможете прочитати в окремому спеціально призначеному місці. Але я хочу відзначити пару важливих моментів.

Ця поетка не належить до учасників усіх фестивалів і не друкувалася в усіх антологіях-сайтах-журналах, Google не видає посилання на десятки інтерв'ю з Оленою Клюшник. Проте книжка «Вглиб» ясно показує, що її вірші – цікаві й актуальні. Насправді круто, що можна не належати до «мейнстрімних» поетичних середовищ, але талановито писати й робити своїми текстами навколишню дійсність тоншою та різноманітнішою. А ще мені чомусь здається значущим те, що дитинство Олена провела в Миколаєві. У місті, яке має не один яскравий пункт на літературній карті, але все ще потребує

в загальноукраїнському контексті чіткості, увиразнення, інтеграції (як, зрештою, чи не вся комунікативно закрита літературна Південна Україна). Можливо, саме з Миколаєва походить особлива присутність і роль води та простору в цій збірці. Їх тут стільки, що, мабуть, годі вже балансувати на краєчку передмови, а саме час пірнути вглиб! Цим ми зараз і займемося.

Олег Коцарев,
письменник

* * *

Повітря пірнає у мене
по кожне нове слово,
виносить його на поверхню,
як діти морські камінці,
гладкі й вологі.

А часом
не знаходить нічого,
така всередині каламуть.

А іноді
там одне величезне «люблю»,
просто посеред горла,
і, ну ні туди ні сюди,
аж тобі незручно з моєї мовчанки.

* * *

І моє питання – це так,
ніби я навмання простягаю руку в туманну безвість
і прошу дозволу торкнутися.

«А ти любиш море?»

«Так..» – і дозволяєш поглянути на свої хвилі.

І ми з тобою,
мов двоє туристів без мап і провідників,
лиш з компасом серця,
простуємо до останніх дверей.

Замкнених.

«Відчиниш?»

Ти ще не знаєш,
а я кажу: скоро злива...
Бо дощ завжди починається з мого серця,
і чим він сильніший,
тим більша ймовірність,
що крапля впаде на долоню.

Дужчає, чуєш?
А ось – і з неба.

А далі – треба міцно мовчати,
бо ж, знаєш,
грім зривається з кінчика язика
у передмить народження слова.

Ти не бачиш? Ти вкрай необачний....
Кидаєш недбале «гроза»...

* * *

Весна пропалить наші голови
такими божевільними ідеями,
що ми одного ранку просто втратимо
контроль, межу та останню краплю надії...
Вулиці сповняться словами по самі вінця,
вони вихлюпуватимуться на кожному повороті долі
і затікатимуть на задвірки сну.
Весна жонглюватиме нашими серцями,
залишивши взамін старі механічні годинники в грудях.
Я знаю,
він задзеленчить у найвідповідальніший момент,
щоб остаточно збити мене з пантелику,
щоб я не помітила,
що усі дива стануться ще до того,
як ми встигнемо їх забажати.

* * *

Вогники наших мрій
злітають паперовими ліхтариками в небо.
Ти деякий час тримаєш їхнє відображення у зіницях,
ніби й справді вже звикла випускати вогонь з очей.

Світло надійде тверезою прозорістю ранку –
твій корабель знайдуть на міліні дерев,
і те, що було словом, – тепер просякнуте вологою близькістю
роси...

«Бачиш? Не відпускай так далеко свої мрії.
Припни язика.»